

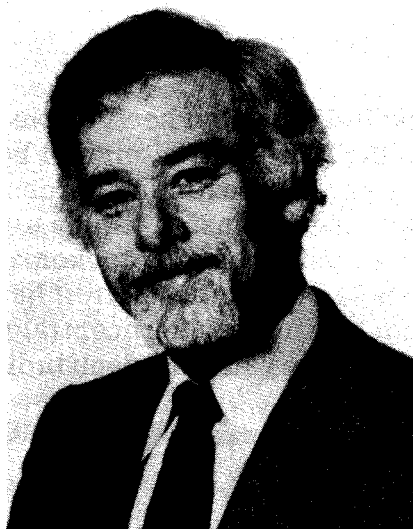
Europa 1992

B.M.S. van Praag

Nog maar kort geleden zei deze kreet me niets, maar sinds enige maanden worden we ermee dood-gegooid. Je kunt geen krant meer openslaan, of we worden geconfronteerd met de slogan. Departementen maken zich op om commissies in te stellen en ook het bedrijfsleven zelf komt in actie. Het kan niet lang meer duren of ook de SER wordt om advies gevraagd. De organisaties maken zich klaar om te congresseren en in het najaar zullen ongetwijfeld om er maar eens paar te noemen het VNO, de KNOV, de FNV, de Consumentenbond, de Vereniging voor het Openbaar Onderwijs, de Vereniging van Museumdirecteuren, de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Geneeskunde en niet te vergeten de Koninklijke Vereniging voor Staathuishoudkunde hun licht laten schijnen op deze materie. En inderdaad, er staat dan ook heel wat te gebeuren.

In 1992 moet het allemaal voor elkaar zijn. Zou dat lukken? Persoonlijk lijkt het me onwaarschijnlijk, maar het is een goede manier om de druk op de ketel te houden. Maar zelfs als het een paar jaar later wordt, dan nog zullen we spannende tijden gaan beleven. Tot nu toe is Europa nog steeds een Europa der vaderlanden, een optelsom van staten, die hun identiteit min of meer gekregen hebben bij het Congres van Wenen. Staten die hun cultuur en hun eigen karakter koesteren. Staten die angstvallig letten op het onverlet en onversneden houden van hun eigen rechten en wetten. Staten ook die hun eigen muntstelsel hebben, hun eigen belastinggebied, hun eigen taal en hun eigen staatsvorm, monarchie of republiek.

Indien de Europese integratie echt een feit wordt, zal niet te ontkomen zijn aan een grondige nationale opruiming, want al de hierboven genoemde details zijn natuurlijk evenzovele beletselen voor een

werkelijke eenwording. Er zijn sommige zaken die zullen moeten worden geharmoniseerd op straffe van een mislukking van de hele onderneming. Ik denk hierbij aan de uniformering van de indirecte belastingen, de bedrijfssubsidies en de sociale zekerheid. Ook zullen de delen van het recht die de onderlinge handel raken moeten worden geharmoniseerd waarbij niet langer onderscheid gemaakt kan worden tussen handel die wel en die niet de landsgrenzen overschrijdt. Dit betekent dat nationale wetten moeten wijken en moeten worden vervangen door een amalgaam waarin alle staten zich moeten kunnen vinden. Ook zal het voeren van een nationale monetaire politiek tot de onmogelijkheden gaan horen. De geld-eenheden van België en Nederland komen in een soortgelijke relatie als die van België en Luxemburg of Engeland en Schotland. Een romantisch overblijfsel van vroegere soevereiniteit. Ook voor een zelfstandige rol voor nationale centrale banken in het monetair-politieke beleid is geen plaats meer; we moeten ons voorbereiden op een Amerikaanse situatie zoals gerealiseerd in het Federal Reserve System.

Naast de dingen die echt moeten, is er ook nog een aantal punten

waarop het wenselijk is te uniformeren, willen wij niet een 'backwater' worden in een dynamisch Europa. Het gaat hierbij om het onderwijs, waar we kunnen verwachten dat de beste elementen van elk nationaal type zullen worden gecombineerd. Immers, heeft één land informatica als verplicht vak, dan moeten alle landen volgen. Hetzelfde geldt voor Engels, Frans enz. We zullen wel op een uniform curriculum afstemmen, waarin nog slechts een bescheiden plaats zal zijn voor vaderlandse geschiedenis. De kleine talen zullen degraderen tot streektaalen en de lingua franca wordt Engels met Frans als tweede voor het Romaanse taalgebied. Deze operatie, waarbij de eenwording van de Zwitserse federatie, de Duitse statenbond, de Verenigde Republiek, het Verenigd Koninkrijk of van Italië een peuleschil lijkt te zijn, zal vreedzaam, zonder revolutie, worden afgewikkeld van achter de bureaus der Eurocraten, hooguit ten koste van veel nachtrust voor de betrokken onderhandelaren. Europa zal een stuk minder leuk worden en ook minder romantisch. Vanuit een globale optiek lijkt de operatie 'overdue'.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive 'R' followed by a horizontal line underneath.